

ОБГОВОРЕНО ТА СХВАЛЕНО
на засіданні педагогічної ради
КЗ «Буднянська спеціальна школи»
Вінницької обласної Ради
29.08.2022 рік
Протокол № 1

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

КЗ «Буднянська спеціальна школи»

Вінницької обласної Ради

Л.В. Осадчук

від 29.08.2022 р.

Освітня програма для 5-го класу

комунального закладу

«Буднянська спеціальна школа»

Вінницької обласної Ради

на 2022-2023 навчальний рік

Загальні положення освітньої програми

Педагогічний колектив КЗ «Буднянська спеціальна школа» Вінницької обласної Ради (далі – школа) у 2022/23н.р. продовжує працювати за новою освітньою програмою. Освітню програму для 5 класу для дітей з інтелектуальними порушеннями розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» (№7325 від 28.04.2022), «Про забезпечення функціонування української мови як державної», Концепції Нової української школи, розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988- р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року», наказу МОН України від 07.12.2021 року №1317 «Про затвердження типової освітньої програми для 5 – 10 (11) класів спеціальних закладів середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами», листа МОН України від 30.06.2022р 1/7322 – 22 «Про організацію 2022 – 2023 навчального року», листа Вінницької облдержадміністрації від 29.07.2022р. № 01.01.1 – 2013, листа Державної служби України з надзвичайних ситуацій від 20.07.2022 №03 – 4127/162/2 «Про вжиття додаткових заходів щодо укриття населення у захисних спорудах», постанови Кабінету Міністрів України від 24.06.2022 року №711 «Про початок навчального року під час дії правового режиму воєнного стану в Україні», листа Міністерства освіти і науки України від 11.07.2022 року №1/7707 – 22 «Про підготовку закладів освіти до нового навчального року та опалювального сезону в умовах воєнного стану», листа ДСНС від 14.06.2022р. № 03- 1870/162 – 2 «Про організацію укриття працівників та дітей у закладах освіти», листа Департаменту гуманітарної політики Вінницької облдержадміністрації від 19.08.2022р. № 01.01.1 – 2263 «Про перший урок «Ми українці: честь і слава незламним!», Указу Президента України від 16 березня 2022 року № 143 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України»; наказу Міністерства охорони здоров'я України від 20.02.2013 № 144, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 14 березня 2013р. за № 410/22942 «Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги до улаштування, утримання і режиму спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл інтернатів) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, та навчально-реабілітаційних центрів», Постанови Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 року №586 «Деякі питання захисту дітей в умовах боротьби з наслідками гострої респіраторної хвороби COVID – 19, спричиненої коронавірусом SARS – CoV – 2» та Постанови МОЗ України від 30.07.2020р. №42 «Про затвердження Тимчасових рекомендацій щодо організації протиепідемічних заходів у закладах освіти в період карантину в зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID – 19), а також навчальних модельних програм, яким надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України».

Освітня програма для 5 класу є логічним продовженням освітніх програм початкової освіти спеціальної школи для учнів 1 – 4 класів з порушеннями інтелектуального розвитку та окреслює рекомендовані підходи до планування й

організації спеціальною школою єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення здобувачами освіти (учнями/вихованцями) доступних результатів навчання.

Мета освітньої програми

Освітня програма базової середньої освіти спеціальної школи окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення здобувачами освіти обов'язкових результатів навчання та має на меті покращення якості спеціальної освіти, перетворення її на засіб формування, соціалізації та адаптації здобувачів освіти до життя в умовах швидкоплинних змін в державі.

Освітня програма школи окреслює обов'язкові та рекомендовані підходи до розроблення спеціальним закладом загальної середньої освіти та використання ним в освітній діяльності освітньої програми на кожному циклі. Типова освітня програма визначає: вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою базової середньої освіти; загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі та циклі базового предметного навчання (у годинах), його розподіл між освітніми галузями за роками навчання, який поданий у рамках типових навчальних планів.

Освітня програма спеціальної школи розроблена на основі Типової освітньої програми, відповідно до частини третьої статті 11 Закону України «Про повну загальну освіту», та має відповідати:

- структурі Типової освітньої програми, визначеними нею вимогами до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою школи;
- загальному обсягу навчального навантаження на адаптаційному циклі та циклі базового предметного навчання (у годинах), його розподіл між освітніми галузями за роками навчання;
- містити навчальний план, що ґрунтується на одному з варіантів типових навчальних планів Типової освітньої програми і може передбачати перерозподіл годин між обов'язковими для вивчення навчальними предметами (окрім української мови та фізичної культури) певної освітньої галузі, які можуть вивчатися окремо та/або інтегровано з іншими навчальними предметами;
- містити перелік модельних навчальних програм, що використовуються закладом освіти в освітньому процесі, та/або навчальних програм, затверджених педагогічною радою, що мають містити опис результатів навчання учнів з навчальних предметів (інтегрованих курсів) в обсязі не меншому, ніж встановлено відповідними модельними навчальними програмами;
- містити перелік програм з корекційно-розвиткової роботи; - мати опис форм

організації освітнього процесу та інструментарію оцінювання.

- загальний обсяг навчального навантаження, який поданий в рамках навчального плану;
- перелік модельних навчальних програм;
- перелік програм з корекційно-розвиткової роботи;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу;
- опис інструментарію оцінювання.

Основними формами організованої освітньої діяльності п'ятикласників є щоденні інтегровані заняття, підгрупові предметні заняття, індивідуально-групові заняття різної пізнавальної та продуктивної спрямованості. Цілісне бачення та структура тематичних циклів, за якими будується освітній процес, відображаються у плануванні за принципом методичного конструктора.

Цільові завдання освітньої програми:

- забезпечення подальшого становлення особистості дитини, її фізичного, інтелектуального та соціального розвитку;
- формування здатності до творчого самовираження, критичного мислення; - забезпечення доступності здобуття якісної спеціальної освіти, досягнення запланованих результатів освоєння освітньої програми всіма здобувачами освіти, в тому числі дітей з інвалідністю, дітей із вторинними захворюваннями; - встановлення вимог до виховання і соціалізації здобувачів освіти як частини освітньої програми і відповідного посилення виховного потенціалу спеціальної школи, забезпечення індивідуалізованого психолого-педагогічного супроводу кожного учня, формування освітнього базису, заснованого не тільки на знаннях, але і на відповідному культурному рівні розвитку особистості, створення необхідних умов для її самореалізації;
- забезпечення ефективного поєднання визначених і позаурочних форм організації навчальних занять, взаємодії всіх учасників освітніх відносин;
- взаємодія спеціальної школи при реалізації освітньої програми з соціальними партнерами;
- виявлення і розвиток здібностей учнів, їх інтересів через систему секцій, гуртків, суспільно корисну діяльність, в тому числі з використанням можливостей освітніх організацій додаткової освіти;
- участь здобувачів освіти (учнів/вихованців)учнів, їх батьків (законних представників), педагогічних працівників та громадськості в проектуванні і розвитку загальношкільного соціального середовища;
- соціальне проектування, професійна орієнтація учнів за підтримки педагогів, психологів, соціальних педагогів, співпраця з базовими підприємствами, установами професійної освіти, центрами професійної роботи;
- виховання ціннісного ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я. - збереження, відновлення та зміцнення фізичного, психологічного та соціального здоров'я учнів, забезпечення їх безпеки життєдіяльності.

Принципи освітньої програми

Програму побудовано із урахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- корекційно-розвивальної спрямованості навчання;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей; - логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Розпочати навчання за програмою спеціальної школи для дітей з інтелектуальними порушеннями II ступеня можуть учні, які закінчили навчання за програмою спеціальної школи для дітей з інтелектуальними порушеннями I ступеня та переведені до наступного класу рішенням педагогічної ради школи. Також можуть здобувати спеціальну базову освіту ті учні, яким рекомендовано навчання за вказаною програмою з інших навчальних закладів відповідними рішеннями інклюзивно – ресурсних центрів.

Ключові компетентності

Зміст програми дає можливість формування у здобувачів освіти таких ключових компетентностей:

- *володіння державною мовою*, що передбачає елементарні уміння та навички (в межах мовленнєвих можливостей) усно і письмово висловлювати свої думки, усвідомлення ролі мови для спілкування та культурного самовираження;
- *можливість спілкуватися рідною мовою* (в межах пізнавальних можливостей), що передбачає використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади;
- *математична компетентність*, що передбачає застосування (в межах пізнавальних можливостей) математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;
- *компетентності у галузі природничих наук*, що передбачають формування пізнавального досвіду, прагнення самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
- *соціально-трудова компетентність*, що передбачає формування трудових умінь та навичок, які забезпечують подальшу здатність до успішного

опанування основ професійно-трудової діяльності, набуття навичок практичної життєдіяльності;

- *екологічна компетентність*, що передбачає сформованість уявлень щодо екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання та збереження природних ресурсів;

- *інформаційно-комунікаційна компетентність*, що передбачає опанування елементарними основами цифрової грамотності для розвитку і спілкування, можливість безпечного використання інформаційно-комунікаційних засобів у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

- *навчання впродовж життя*, що передбачає опанування життєво необхідними базовими вміннями і навичками, що сприятимуть подальшій соціальної адаптації та інтеграції в суспільство;

- *громадянські та соціальні компетентності*, що передбачає вміння діяти (в межах своїх можливостей) в життєвих ситуаціях, ідентифікувати себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я та здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

- *культурна компетентність*, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості, формування навичок культури поведінки в соціумі;

- *основи фінансової грамотності*, що передбачає формування уявлень про грошові одиниці, необхідні для здійснення та організації побутової життєдіяльності, залучення до сфери соціально-побутової та елементарної економічної діяльності.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: спілкуватися, взаємодіяти та співпрацювати з дорослим та однолітками, сприймати інструкції та навчальні завдання, керувати емоціями, регулювати власну поведінку.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації освітньої програми будуть використовуватися внутрішньопредметні і міжпредметні зв'язки, які сприятимуть цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

**Загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі
базової середньої освіти та циклі базового предметного навчання
базової середньої освіти**

Загальний обсяг навчального навантаження для 5 класу (1 рік адаптаційного циклу базової середньої освіти) спеціальної школи для осіб із порушеннями інтелектуального розвитку показано в таблиці.

<i>Назва освітньої галузі</i>	<i>Навчальне навантаження</i>	<i>Кількість годин</i>
Мовно – літературна	На тиждень	5
	На рік	175
Математична	На тиждень	5
	На рік	175
Природнича	На тиждень	2
	На рік	70
Соціальна і здоров'язбережувальна	На тиждень	1
	На рік	35
Громадянська та історична	На тиждень	1
	На рік	35
Технологічна	На тиждень	6
	На рік	210
Інформатична	На тиждень	2
	На рік	70
Мистецька	На тиждень	2
	На рік	70
Фізична культура	На тиждень	3
	На рік	105
Усього	На тиждень	27
	На рік	945

Навчальний план школи дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження здобувачів освіти. Навчальний план передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через навчальні предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, обов'язкову для всіх спеціальних закладів загальної середньої освіти, у яких навчаються діти з особливими освітніми потребами незалежно від їх підпорядкування, видів і форм власності, та години, які відведено на корекційно – розвиткові заняття. Розподіл навчального навантаження здійснено за освітніми галузями та роком навчання відповідно до базового навчального плану.

Типовий навчальний план для 5 – го класу

Типовий навчальний план містить:

- орієнтовний перелік предметів та інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі, а також орієнтовний перелік міжгалузевих інтегрованих курсів; - перелік корекційно-розвиткової роботи, зміст якої зумовлений особливостями психофізичного розвитку здобувачів освіти.

Спеціальна школа визначає перелік навчальних предметів та/або інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі, а також предмети/курси варіативного освітнього компоненту з урахуванням освітніх потреб учнів, що відображається у навчальному плані освітньої програми спеціальної школи. Кількість навчальних годин для вивчення української мови у навчальному плані школи відповідно до абзацу четвертого частини третьої статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту» не може бути меншою, ніж у типовому навчальному плані. Навчальне навантаження у типових навчальних планах орієнтоване на навчальний час, визначений базовим навчальним планом Державного стандарту для вивчення певної освітньої галузі на адаптаційному та предметному циклах навчання базової середньої освіти.

Кількість навчальних годин на вивчення інтегрованих курсів заклад освіти визначає самостійно з урахуванням навчального навантаження на відповідні навчальні предмети у типовому навчальному плані.

Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей у навчальному плані спеціальної школи не перевищує загальнорічної кількості навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи), визначеної базовим навчальним планом, з дотриманням вимог гранично допустимого річного навчального навантаження здобувачів освіти (учнів/вихованців).

Навчальний план містить інваріантну складову, сформовану на державному рівні.

Модельні навчальні програми

Модельні навчальні програми – документи, що визначають орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів, зміст навчального предмета, інтегрованого курсу та види навчальної діяльності учнів, рекомендований для використання в освітньому процесі в порядку, визначеному законодавством.

Модельні навчальні програми розроблені для 5-класу. Перелік модельних навчальних програм є базовим і може бути доповнений іншими модельними навчальними програмами, які отримують гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України», шляхом внесення змін до цієї Типової освітньої програми в установленому порядку. Спираючись на модельні навчальні програми, надавачі

освіти (педагоги) спеціальної школи можуть розробляти навчальні програми предметів, інтегрованих курсів, що містять опис результатів навчання в обсязі не меншому, ніж визначено Державним стандартом та/або відповідними модельними навчальними програмами. Формування змісту навчальних предметів, інтегрованих курсів може здійснюватися шляхом упорядкування в логічній послідовності результатів навчання кількох освітніх галузей, однієї освітньої галузі або її окремих складників. Навчальні програми, що розроблені на основі модельних навчальних програм, затверджуються педагогічною радою школи.

***Перелік модельних навчальних програм
для 5 класу в 2022/2023 навчальному році***

Освітня галузь	Модельна навчальна програма	
	Назва	Автори
Мовно - літературна	«Українська література» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Пономаренко Н. В., Тороп К. С., Ляшенко В. В.
	«Українська мова» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Пономаренко Н. В., Тороп К. С., Ярмола Н. А.
Математична	«Математика» для 5-6 спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Прохоренко Л. І., Тороп К. С., Біневич І. В.
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Василенко Н. А., Трикоз С. В., Калюкова Ж. С.

Суспільна і здоров'язберезувальна	Програма інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Тороп К. С., Ярмола Н. А., Калюкова Ж. С.
Громадянська та історична	«Вступ до історії України та громадянської освіти» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Косенко Ю. М.
Інформатична	«Інформатика» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Кликова С. О.
Технологічна	«Технології (квітникарство)» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Скакодуб Т. С., Тороп К. С., Василенко Н. А.
Мистецька	«Музичне мистецтво» 5 клас (2014р.)	Квітка Н.О.
	«Образотворче мистецтво» (2015р.)	Дмітрієва І.В.
Фізична культура	«Фізична культура» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку	Прибега О. М., Василенко Н. А., Лапін А. В., Різченко А. В.

Усі модельні програми, крім мистецької галузі, 2022 року видання.

Програми з корекційно-розвиткової роботи

Програма з корекційно-розвиткової роботи - документ, що визначає напрями корекційно-розвиткової роботи, їх відповідне змістове наповнення, яке спрямоване на вирішення завдань, зумовлених особливостями психофізичного розвитку учнів, а саме: розвиток зорового або слухового сприймання, мовлення, пізнавальної діяльності, психофізичний, соціально-комунікативний розвиток дітей з особливими освітніми потребами; розвиток навичок саморегуляції та саморозвитку дітей шляхом взаємодії з навколишнім середовищем з урахуванням наявних знань, умінь і навичок комунікативної діяльності та творчості; створення умов для соціальної реабілітації та інтеграції дітей з особливими освітніми потребами, розвиток їх самостійності та життєво важливих компетенцій.

Години, які передбачені на корекційно – розвиткову роботу, не враховуються під час визначення гранично допустимого тижневого/річного навчального навантаження здобувача освіти (учня/вихованця).

В інваріантну складову навчального плану для дітей з особливими освітніми потребами обов'язково включили години корекційно – розвиткових занять(соціально – побутове орієнтування, розвиток мовлення, лікувальна фізкультура, ритміка), спрямованих на вирішення завдань, зумовлених особливостями психофізичного розвитку учнів, а саме:

- розвиток зорового або слухового сприймання, мовлення, пізнавальної діяльності, психофізичний, соціально-комунікативний розвиток дітей з особливими потребами;
- розвиток навичок саморегуляції та саморозвитку дітей шляхом взаємодії з навколишнім середовищем з урахуванням наявних знань, умінь і навичок комунікативної діяльності і творчості;
- формування компенсаційних способів діяльності як важливої умови підготовки дітей з особливими освітніми потребами до навчання у закладі освіти;
- створення умов для соціальної реабілітації та інтеграції дітей з особливими освітніми потребами, розвиток їх самостійності та життєво важливих компетенцій.

Зміст корекційно-розвиткової роботи визначається з урахуванням особливостей розвитку дітей з особливими освітніми потребами, мети, завдань та напрямів такої роботи.

Корекційно-розвиткову роботу проводять фахівці, які здобули відповідний ступінь вищої освіти (освітньо-кваліфікаційний рівень) у галузі педагогічних знань.

Перелік програм корекційно – розвиткових занять

№ з/п	Предмет/ Програма	Автори
1	Програма з корекційно – розвиткової роботи «Соціально – побутове орієнтування» (варіативний модуль «Подорож у життя») 2016р.	Міненко А.В., Гричук А.С.

	«Соціально – побутове орієнтування»	Остапенко Л.І., Тарновська Л.І.
2	Програма з корекційно – розвиткової роботи «Розвиток мовлення»	Хайдарова О.С., Блеч Г.О.
3	Програма з корекційно – розвиткової роботи «Лікувальна фізична культура»	Бобренко І.В.
4	Програма з корекційно – розвиткової роботи «Ритміка»	Редько Л.О., Безкоровайна Л.А., Гладченко І.В.

Електронний варіант корекційно – розвиткових програм знаходиться на сайті інституту спеціальної педагогіки НАПН України mon.gov.ua.

**Перелік підручників
для 5 класу в 2022/2023 навчальному році**

№ з/п	Назва підручника	Автор	Рік видання
1	Українська література	Кравець Н.П.	2016
2	Українська мова	Плешканівська Г.М.	2007
3	Математика	Прохоренко Л.І.	2018
4	Світ навколо тебе	Дробот Л.С.	2004
5	Світ навколо тебе (посібник)	Гіренко Н.А.	2015
6	Швейна справа	Мерсіянова Г.М.	2001

Освітні галузі

Завдання освітніх ліній у 5 класі реалізуються на основі тематичного планування за принципом методичного конструктора та інтегрованого підходу до змісту та організації освітньої діяльності. Побудова освітнього процесу на засадах інтегрованого підходу забезпечує єдність та взаємопов'язаність усіх освітніх ліній у кожній темі, що реалізується як цілісна змістова та діяльнісна одиниця освітнього процесу.

Освітня галузь «Мовно-літературна» в навчальному плані реалізується через навчальний предмет «українська мова та українська література». Математична галузь реалізовуватиметься через предмет «математика».

Освітня, що включає в себе природничу галузь, реалізується через викладання інтегрованого курсу «пізнаємо природу».

Соціальна та здоров'язбережувальна галузь реалізовуватиметься через інтегрований курс «Здоров'я, безпека, добробут».

Громадянська та історична галузі буде реалізовуватись через предмет «Вступ до історії України та громадянської освіти».

Інформатична галузь – через предмет «інформатика».

Технологічна галузь реалізується через предмет «технології». Мистецька галузь реалізується окремими предметами «образотворче мистецтво» та «музичне мистецтво».

Освітня галузь фізкультурна галузь реалізується через предмет «фізична культура».

У пояснювальній записці до кожного предмету чи інтегрованого курсу представлено корекційно – розвиткові завдання та спрямованість навчального предмету, реалізація яких є обов'язковою умовою навчання.

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів враховані санітарно – гігієнічні норми та нормативна тривалість уроку – 45 хв. Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у навчальних програмах, обраних для викладання предметів інваріантної складової робочого навчального плану.

Порядок вивчення окремих навчальних предметів.

Особливістю викладання всіх навчальних предметів інваріантної складової навчального плану є його предметно-практичне спрямування, інтегрований зміст. З метою формування в здобувачів освіти (учнів/вихованців) ключових предметних компетентностей, успішної їх підготовки до майбутньої соціалізації в суспільство у 5 – му класі здійснюється трудова підготовка з технологій – «квітникарство».

Рекомендовані форми організації освітнього процесу

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб. У рамках академічної свободи форми організації освітнього процесу визначаються педагогічною радою спеціальної школи та відображаються в освітній програмі. Вибір форм залежить від наявності необхідних ресурсів (матеріально-технічного, кадрового, навчально-методичного, інформаційного забезпечення освітньої діяльності тощо), а також форм здобуття освіти.

Основними формами організації навчальної діяльності в

спеціальній школі — залежно від методу навчання — є різні типи уроку:

засвоєння нового матеріалу;

спрямований на розвиток умінь і навичок;

ціннісно-смісловий;

проблемний;

інтерактивний;

перевірки;
оцінювання;
корекції основних компетенцій;
узагальнення та систематизації знань, умінь і навичок;
комбінований та ін..

А також спектаклі, ігри, екскурсії, віртуальні подорожі, літературні салони, брифінги, квести, інсценізації, спостереження, форуми, прес-конференції, відео-уроки, дебати тощо. Педагог організовує їх як у межах уроку, так і в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості

освіти Система внутрішнього забезпечення якості складається з таких компонентів: – кадрове забезпечення освітньої діяльності;

- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
 - якість проведення навчальних занять;
 - моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості

освіти: – оновлення методичної бази освітньої діяльності;

- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розроблення рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану. Оцінювання результатів навчання учнів має бути зорієнтованим на ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державним стандартом. Встановлення відповідності між вимогами до результатів навчання учнів, визначеними Державним стандартом, та показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, визначених Міністерством освіти і науки України. Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є: поточне, підсумкове (тематичне, семестрове,

річне) оцінювання. Річне оцінювання здійснюється за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображаються у свідоцтві досягнень, що видається учневі щороку. Поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів здійснюють відповідно до вимог модельних навчальних програм із застосуванням таких основних форм та способів: усної (зокрема шляхом індивідуального, групового та фронтального опитування); письмової, у тому числі графічної (зокрема шляхом виконання діагностичних, самостійних та контрольних робіт, тестування, організації роботи з текстами, діаграмами, таблицями, графіками, схемами, контурними картами тощо); цифрової (зокрема шляхом тестування в електронному форматі); практичної (зокрема шляхом організації виконання різних видів експериментальних досліджень та навчальних проектів, виготовлення виробів, роботи з біологічними об'єктами, хімічними речовинами тощо). У рамках академічної свободи педагогічні працівники спеціальної школи здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети.

Години, передбачені для фізичної культури та години корекційно – розвиткових занять навчального плану, не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів. Навчальні плани зорієнтовані на роботу основної школи за 5 – денним навчальними тижнем.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти (учнів/вихованців)

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті базової та повної загальної середньої освіти, визначено завдання, які реалізовує надавач освіти у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання забезпечують формування ключових компетентностей здобувачів освіти.

<i>№ з/п</i>	<i>Ключові компетентності</i>	<i>Компоненти</i>
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	Уміння: (самостійно або за допомогою) ставити запитання і розпізнавати проблему; робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач письмово, грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; поповнювати

		<p>свій активний та пасивний словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	<p>Спілкування іноземними мовами</p>	<p>Уміння: (самостійно або за допомогою) здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування. Ставлення: оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>

3	Математична компетентність	<p>Уміння: (самостійно або за допомогою) оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: (самостійно або за допомогою) розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>

5	Інформаційно цифрова компетентність	<p>Уміння: (самостійно або за допомогою) структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися	<p>Уміння: (самостійно або за допомогою) визначати мету навчальної діяльності, відбирати й</p>

	впродовж життя	<p>застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
--	----------------	--

7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: (самостійно або за допомогою) вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії практичності, ефективності з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: (самостійно або за допомогою) висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; повага до прав людини.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>

9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: (самостійно або за допомогою) висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: (самостійно або за допомогою) аналізувати і критично оцінювати соціально економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

Наскрізнi лiнii є соціально значимими над предметними темами, які допомагають формуванню в здобувачів освіти уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через: -

організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль

окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в здобувачів освіти соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формування критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність, яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває у здобувачів освіти готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати у здобувачів освіти якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, наполегливості та чесності. Приклад вчителя є важливим у формуванні толерантного ставлення один до одного, незалежно від рівня навчальних досягнень та особливостей психофізичного розвитку.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення здобувача освіти як свідомого громадянина, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів).</p>

<p>Підприємливість і фінансова грамотність</p>	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння здобувачами освіти практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Реалізується через розв'язування практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>
--	---